ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»

(для бакалаврів)

Київ 2018

Підготовлено доцентом кафедри господарського, трудового права та цивільно-правових дисциплін Ковальовим А.В.

Затверджено на засіданні кафедри господарського та трудового права (протокол № 7 від 26.02.18)

Схвалено Вченою радою Навчально – наукового Інституту права (протокол № 2 від 28.02.2018 р.)

Ковальов А.В. Навчальна програма дисципліни „ Цивільне та сімейне право” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2018. – с. 25

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни „ Цивільне та сімейне право”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

ПрАТ «ВНЗ» МАУП, 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Цивільне право є однією з найбільших та найскладніших галузей права. Складнощі його вивчення пояснюються великим обсягом навчального матеріалу, складністю теоретичних категорій, мінливістю та суперечливістю законодавчих актів.

Людина, як носій певних прав та інтересів, є складовою частиною й водночас центром ідей громадянського суспільства. Цивільне право, як відомо, «обслуговує» сферу життєдіяльності громадянського суспільства, є засобом позивної регламентації нормальних відносин у суспільстві. Саме юристи (взагалі) й співробітники правоохоронних органів (зокрема) покликані бути провідниками реалізації основних ідей громадянського суспільства. Ці ідеї є головними принципами приватного (цивільного) права: неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя фізичної особи; рівність усіх форм власності; свобода договору; неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, передбачених законом; свобода підприємництва; судовий захист будь - якого права у разі його порушення та ін.

Метою дисципліни є опанування студентами основними теоретично-методологічними засадами цивільно-правового регулювання майнових і особистих немайнових відносин в умовах ринкової економіки, приведення цивільного законодавства у відповідність до Конституції України і міжнародних норм приватного права, новітніх вимог сучасності.

Завданням дисципліни є формування у студентів системи науково-теоретичних знань з проблем цивільного права, визначення та розкриття основних проблем розуміння його понять, категорій та інститутів, напрямів розвитку та удосконалення цивільного законодавства в умовах ринкової економіки і правової держави, вирішення проблем його застосування у юридичній практиці, викладення їх у навчальному процесі.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати теоретичні засади цивільного права, концепції, напрями і основні проблеми його розвитку, удосконалення цивільного законодавства, тенденції та перспективи його розвитку в умовах ринкової економіки і демократизації суспільства, основні наукові теорії науки цивільного права.

Уміти правильно визначати проблеми цивільного права і цивільного законодавства, шляхи їх подолання, тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії цивільного права, здійснювати наукові дослідження і забезпечувати навчальний процес.

Вивчення дисципліни повинне базуватись на знаннях, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень цивільного, господарського права та інших суміжних правових дисциплін і курсів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО”

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
I	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО**
	Тема 1. Цивільне право як галузь права. Джерела цивільного права
	Тема 2. Цивільні правовідносини
	Тема 3. Фізичні особи як суб’єкти цивільних правовідносин
	Тема 4. Юридичні особи як суб’єкти цивільних правовідносин
	Тема 5. Правочини
	Тема 6. Позовна давність у цивільному праві
II	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ**
	Тема 7. Загальні положення про право власності
	Тема 8 . Захист права власності
III	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА**
	Тема 9. Поняття та система сімейного права. Сімейні правовідносини
	Тема 10. Шлюб. Права та обов’язки подружжя
	Разом годин: 360

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ
“ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО”
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Цивільне право як галузь права. Джерела цивільного права

Поняття цивільного права як галузі права. Цивільне право в системі права України. Предмет цивільно-правового регулювання. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Визначення цивільного права. Система цивільного права. Джерела цивільного права і їхня характеристика.

Література [1-5; 15-18]

Тема 2. Цивільні правовідносини

Загальна характеристика цивільних правовідносин. Поняття цивільних правовідносин. Види цивільних правовідносин. Ознаки цивільних правовідносин.

Суб'єкти цивільних правовідносин. Права й обов'язки суб'єктів цивільних правовідносин. Класифікація цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин.

Здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав і обов'язків.

Право на захист цивільних прав і інтересів. Способи і порядок захисту цивільних прав.

Література [1-5; 15-18]

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Поняття фізичної особи. Правоздатність фізичних осіб. Зміст правоздатності фізичних осіб. Дієздатність фізичних осіб. Види дієздатності. Зміст дієздатності фізичних осіб. Співвідношення цивільної правосуб'єктності і суб'єктивного права. Співвідношення цивільної дієздатності і правоздатності.

Опіка і піклування. Місце проживання і його правове значення. Визнання фізичної особи зниклою безвісти. Оголошення фізичної особи померлою. Акти цивільного стану.

Література [1-5; 15-18]

Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Поняття й ознаки юридичної особи як суб'єкта цивільних відносин. Організаційно-правові форми юридичних осіб і види юридичних осіб за цивільним законодавством України.

Порядок створення юридичних осіб. Реєстрація юридичних осіб. Правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб. Правове становище філій і представництв юридичної особи.

Припинення юридичних осіб. Види припинення і їх відмінності. Ліквідація юридичної особи, підстави ліквідації.

Література [1-5; 15-18]

Тема 5. Правочини

Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення.

Державна реєстрація правочину.

Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину.

Поняття представництва. Значення представництва. Підстави представництва. Види представництва. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за дорученням. Передоручення.

Доручення і його види. Форма доручення. Доручення юридичної особи. Термін доручення. Припинення представництва за дорученням. Скасування доручення. Відмовлення представника від здійснення дій, що були визначені дорученням.

Література [1-5; 15-18]

Тема 6. Позовна давність у цивільному праві

Поняття строку і терміну. Визначення строку і терміну. Початок плину строку. Закінчення строку. Порядок здійснення дій.

Поняття позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності. Числення позовної давності. Початок плину позовної давності. Позовна давність у випадку заміни сторін у зобов'язанні. Призупинення плину позовної давності. Переривання плину позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Література [1-5; 15-18]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ

Тема 7. Загальні положення про право власності

Поняття та ознаки речового права. Підстави виникнення речових прав. Об’єкти та суб’єкти речового права. Види речових прав.

Захист речових прав. Поняття захисту речових прав, форми та способи захисту.

Поняття права власності та його зміст. Поняття права власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Недоторканість права власності. Зміст права власності.

Право власності на землю (земельну ділянку). Земля (земельна ділянка) як об'єкт права власності. Суб'єкти та об'єкти права власності на землю. Право власника на забудову земельної ділянки. Самочинне будівництво. Право на земельну ділянку при придбанні житлового будинку, будівлі або споруди, що розміщені на ній.

Право власності на житло. Поняття житла. Житловий будинок, садиба, квартира як об'єкти права власності. Права власника житлового будинку квартири. Права житлово-будівельного кооперативу та їх членів на квартиру в будинку кооперативу. Об'єднання власників житлових будівників, квартир.

Припинення права власності. Підстави та порядок припинення права власності.

Література [1-5; 15-18]

Тема 8. Захист права власності

Загальна характеристика захисту права власності. Основи цивільно-правового захисту права власності. Цивільно-правові засоби захисту права власності.

Загально-правові засоби захисту права власності. Захист права власності від порушень, не пов'язаних з позбавленням власності.

Позов про визнання права власності. Умови подання позову про визнання права власності. Зміст позову про визнання права власності.

Інші засоби захисту права власності.

Поняття самозахисту права власності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Тема 9. Поняття та система сімейного права. Сімейні правовідносини

Поняття сімейного права як галузі права. Предмет і метод сімейного права. Сімейні відносини. Учасники сімейних відносин. Система сімейного права.

Сім'я. Право особи на сім'ю. Державна охорона сім'ї. Дитина. Регулювання сімейних відносин. Загальні засади регулювання сімейних відносин. Джерела сімейного права: законодавство, договір, звичай. Законодавство. Співвідношення Сімейного кодексу України і цивільного законодавства. Міжнародні договори. Законодавство іноземних держав. Договір. Звичай. Захист сімейних прав.

Тема 10. Шлюб. Права та обов'язки подружжя

Поняття шлюбу. Шлюбний вік. Надання права на укладення шлюбу особі, яка не досягла шлюбного віку. Добровільність шлюбу. Одношлюбність. Особи, які не можуть перебувати у шлюбі між собою. Ознайомлення осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, про стан здоров'я. Державна реєстрація шлюбу. Заява про реєстрацію шлюбу. Заручини. Час і місце реєстрації шлюбу. Правові наслідки шлюбу. Вибір прізвища при одруженні. Недійсність шлюбу. Визнання недійсним шлюбу за рішенням суду. Визнання шлюбу недійсним після його припинення. Правові наслідки недійсності шлюбу. Визнання шлюбу неукладеним. Права та обов'язки батьків і дитини, яка народилася у недійсному шлюбі.

Припинення шлюбу. Підстави припинення шлюбу. Припинення шлюбу внаслідок його розірвання. Розірвання шлюбу державним органом реєстрації актів цивільного стану за заявою подружжя, яке не має дітей, та за заявою одного з подружжя. Визнання розірвання

шлюбу фіктивним. Розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей. Право на пред'явлення позову про розірвання шлюбу. Заходи суду щодо примирення подружжя. Підстави для розірвання шлюбу за позовом одного з подружжя. Право на вибір прізвища після розірвання шлюбу. Момент припинення шлюбу у разі його розірвання. Реєстрація розірвання шлюбу. Право на повторний шлюб після розірвання шлюбу. Право на поновлення шлюбу після його розірвання. Встановлення режиму окремого проживання подружжя. Особисті права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Поняття права власності подружжя. Право подружжя на спільне майно. Роздільна власність подружжя. Укладання подружжям угод щодо спільного і роздільного майна. Поділ майна подружжя

Аліментні зобов'язання подружжя. Аліментні зобов'язання колишнього з подружжя. Позбавлення одного з подружжя права на утримання. Припинення права одного з подружжя на утримання.

Шлюбний договір. Право на укладення шлюбного договору. Зміст шлюбного договору. Форма шлюбного договору. Початок і строк дії шлюбного договору. Визначення в шлюбному договорі правового режиму майна. Визначення у шлюбному договорі порядку користування житлом. Визначення у шлюбному договорі права на утримання. Зміна умов шлюбного договору. Право на відмову від шлюбного договору. Розірвання шлюбного договору або зміна його умов. Визнання шлюбного договору недійсним.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студент виконує контрольну роботу індивідуально в письмовому вигляді відповідно до вказівок і запропонованих варіантів завдань. Контрольна робота складається теоретичного завдання.

Щоб виконати завдання контрольної роботи, потрібно опрацювати рекомендовані джерела, спеціальну літературу, законодавчі та підзаконні акти, а також узагальнення судової, господарської та нотаріальної практики.

Студент обирає тему контрольної роботи по останній цифрі залікової книжки.

Наприклад: остання цифра залікової книжки 8. В даному випадку студент має право вибрати тему під № 8, 18 або 28.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Розкрити поняття цивільного права та його системи.
2. Розкрити поняття цивільного права як галузі права.
3. Визначити місце цивільного права в системі права України.
4. Дослідити відмежування цивільного права від інших галузей права України, які регулюють майнові та немайнові відносини.
5. Розкрити поняття, ознаки та значення предмета цивільно-правового регулювання.
6. Охарактеризувати поняття, ознаки та значення методу цивільно-правового регулювання, його особливості.
7. Розкрити поняття, значення та види функцій цивільного права.
8. Розкрити поняття, значення та види принципів цивільного права.
9. Охарактеризувати поняття та елементи системи цивільного права.
10. Порівняти предмет та метод науки цивільного права та навчальної дисципліни, їх значення.
11. Дослідити цивільне законодавство України
12. Порівняти цивільне право та цивільне законодавство. Проаналізувати загальні засади цивільного законодавства.
13. Дослідити Конституцію України та її значення для цивільного законодавства.

14. Охарактеризувати цивільний кодекс України як основу цивільного законодавства.

15. Проаналізувати закони України, укази Президента України та постанови Кабінету Міністрів України як основу цивільного законодавства; акти законодавства інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим.

16. Дослідити дію актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

17. Охарактеризувати акти цивільного законодавства і договір. Звичай. Міжнародний договір, що регулює цивільні відносини, як частина національного цивільного законодавства України.

18. Визначити співвідношення загального і спеціального законодавства. Визначити поняття „аналогія закону" і „ аналогія права".

19. Розкрити правове значення судової практики, роз'яснень вищих судових інстанцій, і норм моралі.

20. Визначити поняття та особливості цивільних правовідносин.

21. Розкрити класифікацію цивільних правовідносин та її правове значення.

22. Проаналізувати поняття і види суб'єктивних цивільних прав та обов'язків, що складають зміст цивільних правовідносин.

23. Розкрити поняття та значення об'єктів цивільних правовідносин.

24. Дослідити оборотоздатність об'єктів.

25. Охарактеризувати правосуб'єктність учасників цивільних правовідносин.

26. Розглянути поняття та значення підстав (юридичних фактів) виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Юридичний склад.

27. Розкрити класифікацію юридичних фактів.

28. Проаналізувати здійснення цивільних прав та виконання обов'язків: межі, умови.

29. Охарактеризувати поняття права на захист цивільних прав та інтересів: форма, способи.

30. Розкрити поняття фізичної особи.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття цивільного права як галузі права. Предмет та метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин.

2. Акти цивільного законодавства, їх система.

3. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

4. Співвідношення загального і спеціального законодавства. Аналогія закону і аналогія права.

5. Поняття та особливості цивільних правовідносин. Класифікація цивільних правовідносин та її правове значення.

6. Елементи цивільних правовідносин та їх зміст.

7. Поняття та значення підстав (юридичних фактів) виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Юридичний склад. Класифікація юридичних фактів.

8. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків.

9. Поняття права на захист цивільних прав та інтересів.

10. Поняття фізичної особи. Правоздатність фізичної особи.

11. Цивільна дієздатність фізичних осіб, зміст та її види.

12. Обмеження та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.

13. Визнання фізичної особи недієздатною та поновлення в дієздатності.

14. Визнання фізичної особи зниклою безвісти.

15. Оголошення фізичної особи померлою.

16. Акти цивільного стану.

17. Поняття, цілі та значення опіки та піклування.

18. Поняття, ознаки та значення юридичних осіб. Вчення про юридичні особи.

19. Види юридичних осіб.

20. Способи створення юридичної особи.

21. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи.

22. Філії та представництва юридичної особи.

23. Речі як об'єкти цивільних прав.

24. Класифікація речей та її правове значення.

25. Оборотоздатність речей в цивільному праві.

26. Майно як особливий об'єкт цивільних прав.

27. Роботи та послуги як об'єкти цивільних прав.

28. Поняття, ознаки та значення правочинів.

29. Види правочинів.

30. Чинність правочину.

31. Тлумачення змісту правочину.

32. Недійсність правочину.

33. Поняття, підстави виникнення та види представництва.

34. Вчинення правочинів представником.

35. Довіреність.

36. Припинення представництва.

37. Поняття строку і терміну, їх значення та види.

38. Обчислення строків.

39. Поняття, сутність та значення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

40. Види позовної давності.

41. Обчислення та перебіг позовної давності.

42. Зупинення та переривання перебігу строків позовної давності.

43. Поняття та види особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права.

44. Здійснення особистих немайнових прав.

45. Захист особистих немайнових прав.

46. Поняття права власності та його зміст.

47. Підстави набуття права власності.

48. Момент виникнення права власності у набувача.

49. Здійснення права власності.

50. Право власності на землю (земельну ділянку).

51. Право власності на житло.

52. Припинення права власності.

53. Поняття та види права спільної власності. Здійснення права спільної власності.

54. Речово-правові способи захисту права власності.

55. Зобов'язально-правові та інші способи захисту права власності.

56. Право володіння чужим майном як речове право.

57. Право користування чужим майном як речове право.

58. Поняття права інтелектуальної власності. Система виключних прав на нематеріальні об'єкти.

59. Захист права інтелектуальної власності.

60. Об'єкти авторського права.

61. Поняття, характерні ознаки та види спадкування.

62. Спадщина: поняття та загальна характеристика. 69. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування.

63. Спадкування за заповітом

64. Заповідальний відказ. Право на обов’язкову частку у спадщині

65. Заповіт з умовою. Сервітут у заповіті.

66. Форма та порядок посвідчення заповіту.

67. Спадкування за законом.

68. Спадкування за правом представлення.

69. Порядок та строки прийняття спадщини та відказу. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини.

70. Оформлення спадщини. Спадковий договір.

71. Поняття сімейного права як галузі права. Предмет і метод сімейного права.

72. Джерела сімейного права.

73. Сім'я. Захист сімейних прав.

74. Поняття шлюбу. Шлюбний вік. Особи, які не можуть перебувати у шлюбі між собою.

75. Порядок укладання шлюбу. Правові наслідки шлюбу

76. Укладання
подружжям угод щодо спільного і роздільного майна.

77. Поділ майна подружжя

78. Аліментні зобов'язання подружжя.

79. Аліментні зобов'язання колишнього з подружжя.

80. Позбавлення одного з подружжя права на утримання.

81. Припинення права одного з подружжя на утримання.

82. Недійсність шлюбу.

83. Визнання шлюбу неукладеним.

84. Припинення шлюбу.

85. Права та обов'язки подружжя.

86. Шлюбний договір

87. Встановлення походження дітей.

88. Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.

89. Підстави та наслідки позбавлення батьківських прав.

90. Опіка та піклування. Патронат над дітьми.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 5 – 17.

2. Всемирная конвенция об авторском праве (пересмотренная в Париже 24 июля 1971 года) // Международные нормативные акты ЮНЕСКО. – М.: Логос, 1993. – С. 435 – 450.

3. Земельний кодекс України. – Харків: Одіссей, 2015. – 140 с.

4. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 244 с.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – Харків: Одіссей, 1998. – 244 с.

6. Кримінальний кодекс України. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 240 с.

7. Митний кодекс України. – Харків: РИФ "АРСИС, ЛТД", 2002. – 224 с.

8. Науково-практичний коментар до Кримінально-процесуального кодексу України. – Харків: Арсис, 2000. – 576 с.

9. Сімейний Кодекс України - Харків: Одіссей, 2015. – 324 с.

10. Цивільний Кодекс України. – Харків: Одіссей, 2015.– 856 с.

11. Цивільний Кодекс України: Коментар. – Харків: Одіссей, 2015. – 856 с.

12. Цивільний процесуальний кодекс України. – Харків: Одіссей, 2015. – 624 с.

13. Господарський кодекс України. – Харків: Одіссей, 2015. – 824 с.

14. Господарсько-процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами. – К.: Юстиція, 2015. – 544 с.

15. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг" від 15 грудня 1993 року №3689-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №7. – С. 36.

16. Закон України "Про авторське право та суміжні права" від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №13. – С. 64.

17. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 7 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №5 - 6. – С. 30.

18. Закон України "Про виконавче провадження" від 30 червня 1999 р. (з наступними змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №34. – С. 274.

19. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 1992 р. (з наступними змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №33 – 34. – С. 403.

20. Закон України "Про власність" від 7 лютого 1991 року №697-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №20. – С. 249.

21. Закон України "Про внесення змін до Житлового кодексу Української РСР" від 29.06.2004 р. №1925-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №14. – С. 238.

22. Закон України "Про громадянство" // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №50. – С. 701.

23. Закон України "Про міжнародні договори України" від 29.06.2004 р. №1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – С. 47.

ДОДАТКОВА

24. Верховець А. А. Про сплату процентів за ст. 625 ЦК України // Вісн. госп. судочинства. — 2005. — № 2.

25. Вираненко І. Г. До питання про поняття вини юридичної особи у сучасному цивільному праві // Економіка. Фінанси. Право. - 2006. - № 9. - С. 21-22.

26. Винар Л. Організаційно-правові форми юридичних осіб, заснованих державою // Підприємництво, господарство і право. - 2005. -№ 8. - С. 6-10.
27. Визнання угод неукладеними: Наук.-практ. комент. рішень та постанов госп. судів України // Вісн. госп. судочинства. — 2003. -№ 1.
28. Винник О. Нетрадиционньїе способи защитьі прав акционеров (опит Соединенньїх Штатов Америки) // ПХП. — 1997,— №5.-С. 10-14.
29. Винник О. Правовое положение общества с ограниченной ответственностью по законодательству Украиньї, Германии и Российской Федерации // Бизнес. — 1998. — 14 дек.
30. Віхров О. Роль і місце організаційно-господарських зобов'язань у сучасній економіці // Право України. — 2004. — № 4. — С. 53-54.
31. Гражданское и торговое право капиталистических государств // Отв. ред. Е. А. Васильев. — М.: Междунар. отношения, 1993.
32. Волевиявлення сторін і звичайні умови договору за чинним законодавством: Наук.-практ. комент. рішень та постанов госп. судів України // Вісн. госп. судочинства. — 2003. — № 1.
33. Галіахметов І. Концептуальні положення про підприємство в умовах розвитку цивільного права // Підприємництво, господарство і право. — 2003. — № 9. — С. 32-36.
34. Гула Олена. Перетворення приватного підприємства на приватне товариство: шляхи вдосконалення організаційно-правової форми підприємства // Підприємництво, господарство і право. — 2003. — № 4.
35. Ершова И. Казенное предприятие — коммерческая организация // Хозяйство и право. — 2001. — № 7.

36. Жшалкин Йван. Право доверительной собственности (к вопросу об ограничении и переходе права собственности) // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 5.
37. Загальна теорія цивільного права //За ред. О. А. Підопригори. — К.: Вища пік., 1992.
38. Знаменський Г. Ще раз про предмет господарського права // Вісн. академії правових наук України. — 2003. — № 2-3. — С. 567-580.
39. Зобов'язальне право. Теорія і практика: Навч. посіб. / За ред. проф. О. В. Дзери. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 912 с.
40. Ігнатенко В. Правова характеристика відносин, що виникають із заповідального відказу і заповідального покладення // Підприємництво, господарство і право. — 2003. — № 8. — С. 31-
41. Інна Спасибо-Фатєєва. Поняття майна, майнових та корпоративних прав як об'єктів права власності //Українське комерц. право. — 2004. — № 5. — С. 9-18.
42. Иоффе О. С. Советское гражданское право. — Ч. 3. Правоотношения, связанные с продуктами творческой деятельности. Семейное право. Наследственное право. — Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1965. — 347 с.
43. Иоффе О. С. Обязательственное право. — М., 1975.
44. Иоффе О. С. Избранние трудьі по гражданскому праву: Из истории цивилистической мисли. Гражданское правоотношение. Критика теории "хозяйственного права". — М.: Статут, 2000. — 777 с.
45. Исаев И. А. Становление хозяйственной мисли в СССР — М.: Юрид. лит., 1986. — 176 с.
46. Кибенко Е. Р. Корпоративное право Украини. — Харьков:Еспада, 2001. — 288 с.

47. Корпоративне управління: Навч. посіб. / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назарова. — Х.: Еспада, 2003. — 688 с.
48. Каракаш І. Право поділеної власності на природні ресурси у законодавстві України // Право України. — 2001. — № 3.
49. Клименко О. М. Договір довічного утримання. — К.: Фурса, 2006. - 40 с.
50. Козлова Н. Правовая природа учредительньїх документов юридического лица //Хозяйство и право. — 2004. — № 1. — С. 55-
51. Колесник В. В., Бичковський О.П. Корпоратизація як форма приватизації: законодавчий аспект / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького АН України. — К., 1993. — 94 с.
52. КотО. О. Перехід прав кредиторів: Історія. Теорія. Законодавство. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
53. Кот О. О. До питання про визнання недійсними угод, укладених з метою, суперечною інтересам держави і суспільства // Вісн. госп. судочинства. — 2002. — № 4. — С. 177-182.
54. Кочергина Е. Организационно-правовая форма юридических лиц: генезис доктрин и подходов // Підприємництво, господарство і право. — 2003. — № 1. — С. 36-39.
56. Кучер В. Особливості визначення правочину таким, що порушує публічний порядок // Право України. — 2003. — № 12. — С. 106-110.
57. Легка Е Питання співвідношення положень ГК України та ЦК України про стягнення неустойки (штрафних санкцій) // Юрид. журн. — 2004. — № 8. — С. 80-82.
58. Легкая И. Спорное положение о “трех процентах” // Юрид. практика. — 2004. — № 38. — С. 13-14.
59. Ломидзе О., Ломидзе Значение фактической передачи имущества собственника при его отчуждении и проблеми восстановления

собственником своего владения // Хозяйство и право. — 2002. — № 1. — С. 101; № 2. — С. 96.

60. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності. — К.: Юрінком Інтер, 1999.

61. Майданик Р. Забезпечувальне право власності // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 1. — С. 29.

62. Майданик Роман. Номінальне право власності (цивільно-правові аспекти) // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 11. — С. 16.

63. Майданик Р. Особливості довірчого управління спільним майновим комплексом власників майнових сертифікатів // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 4. — С. 14.

64. Мамутов В. К., Чувпило О. О. Господарче право зарубіжних країн. — К.: Ділова Україна, 1996. — 352 с.

65. Мамутов В. В. В чому біда і в чому вина цивілістів // Закон і бізнес. - 1997. - № 35. - С. 6; № 36. - С. 6.

66. Мамутов В. К.,ЮщикА. И. О предмете кодификациии беспредметной критике // Вісн. госп. судочинства. — 2007. — № 2. — С. 110-119.

67. Мілаш В. С. Підприємницькі договори в господарській діяльності. — Полтава: АСМІ, 2005. — 450 с.

68. Міхно О. Поняття та види підстав припинення цивільно-правового договору // Право України. — 2004. — № 5. — С. 135—138.

69. Мічурін Є. Практика розгляду судами справ про визнання договорів відчуження нерухомості недійсними // Юрид. журн. — 2004. - № 3. - С. 96-99; № 10. - С. 98-101.

70. Москаленко И. В. Методологические основи исследования функций гражданско-правовьіх дефиниций // Юрид. мир. —

2003. -№ 2.-С. 41-43.

71. Новицкий Й. Б., Лунц Л. А. Общее учение об обязательстве. — М,, 1950.

72. Онищенко Г. Проблема встановлення межі здійснення суб'єктивного цивільного права // Юрид. журн. — 2006. — № 5. — С. 24-25.

73. Панченко М. Добросовісність, розумність і справедливість — правові засади цивільного права України // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 12. — С. 147-150.

74. Первомайський О. До питання про джерела цивільного права // Право України. — 2001. — № 2.

75. Підопригора О. Розмежування і взаємодія публічного і приватного права як методологічна проблема вітчизняного правознавства // Вісн. Академії правових наук України. — 2002. — № 4. — С. 77-86.

76. Підопригора О. А. Речові права на чуже майно // Укр. комерц. право. — 2004. — № 5. — С. 57-65.

77. Покрещук О. Місце Торгового кодексу в правовій системі України // Підприємництво, господарство і право. — 2001. — № 5.

78. Покровский А. И. Основньїе проблеми гражданского права. - Изд. 4-е, испр. — М.: Статут, 2003. — 351 с. (Классика российской цивилистики).

79. Потопальський С. С. Правові проблеми розмежування недійсних та неукладених договорів // Вісн. госп. судочинства. — 2005. -№ 4. - С. 192-196.

80. Правові позиції щодо розгляду судами окремих категорій цивільних справ // Бюлетень законодавства і юрид. практики

України. Розділ XII. Спадкове право. — К.: Юрінком, 1998. — №8.-С. 189-193.

81. Право власності в Україні: Навч. посіб. // О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, О. А. Підопригора та ін.; За заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — К., 2000.

82. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — Кн. 1 — 736 с.

83. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — Кн. 2 — 640 с.

84. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: Підручник / С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.; За заг. ред. С. С. Бичкової. — К.: Вид-во КНТ, 2006. — 498 с.

85. Цивільний кодекс України: Наук.-практ. комент. У 2 ч.: — Ч. 1. / Я. М. Шевченко. — К.: ІнЮре, 2004. — 692 с.

86 Цивільний кодекс України: Наук.-практ. комент.: У 2 ч. — Ч. 2. / Я. М. Шевченко — К.: ІнЮре, 2004. — 8962 с.

87. Цивільне право України: Академічний курс: Підручник: У 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. — 2-ге вид., допов. і перероб. — К.: Ін Юре, 2016